

Iglesias, o l'Aragó més a prop

Marcel·lí Iglesias, president de la Diputació General d'Aragó des de l'estiu passat, ha rebut el premi EL TEMPS d'enguany per la nova política lingüística del govern aragonès i la protecció del català que ha de significar.

El dia 2 d'agost proppassat, els passadissos de les Corts d'Aragó foren l'escenari de la sorpresa política de l'estiu. El candidat socialista a la presidència del govern aragonès, Marcel·lí (Marcelino) Iglesias Ricou, havia aconseguit un pacte d'investidura amb el Partit Aragonès Regionalista que li permetia de desbancar el Partit Popular, guanyador de les eleccions (i el seu candidat, Santiago Lanzuela) de la presidència autonòmica. Era, sens dubte, un resultat inesperat que no entrava en les traveses postelectorals ni en els càlculs que els analistes donaven per fets. Tothom havia apostat, sense rubor, que els regionalistes oferirien el govern en safata, una vegada més, als conservadors. Però tothom es va errar. Ningú no va saber copsar que la situació política de tot l'estat (cas de les Illes Balears) s'anava mudant a poc a poc i que el Partit Popular havia caigut, víctima de la seua pròpia supèrbia i del seu dubtós tarannà democràtic. Ningú no ho va saber veure, excepte Iglesias, que va confiar fins al darrer moment que el PAR giraria el curs de la història i el convertiria en cap de l'executiu aragonès.

Però, qui és Marcel·lí Iglesias, la sorpresa de les eleccions autonòmiques d'aquest juny passat? Iglesias va nàixer a Bonansa, a la Ribagorça, un 16 d'abril de 1951. Criat a la Franja de Ponent, ben a prop del Pirineu, va aprendre de petit el català d'aquelles contrades que encara conserva i parla. Empresari autònom, casat i amb dos fills, Marcel·lí va entrar de jove en el món de la política. Potser quan va fer aquest pas no devia pensar que aquesta tasca el tindria ocupat gairebé setze anys i que el situaria al capdavant d'una comunitat autònoma. Tant hi fa, el fet és que l'any 1983 va obtenir l'alcaldia del seu poble natal, Bonansa, on ha repetit càrrec fins avui. Aquest èxit, gens insòlit, d'una altra banda, fou adrerat un quant temps després, el 1987, quan el nomenaren president de la Diputació d'Osca, càrrec que va exercir fins fa quatre anys. A poc a poc, com podem observar, Iglesias va esdevenir el tòtem socialista de les terres del Pirineu i el gestor que més ferventment va impulsar una activitat econòmica que ara reporta beneficis ingents a aquells indrets: el turisme rural, complementat per una agricul-

Marcel·lí Iglesias (a l'esquerra) parla amb Jesús Lacasa (a la dreta), l'únic diputat d'Esquerra Unida a les Corts d'Aragó. Iglesias fou elegit president amb el vot de Lacasa, a més dels del PSOE i del PAR.

tura de qualitat i una acurada protecció del medi natural.

L'experiència política d'àmbit local, al seu municipi i als altres municipis sota control de la diputació, el va esperonar a resoldre els problemes estructurals dels poblets del Pirineu. De la necessitat, en va fer virtut i va impulsar activitats econòmiques que havien de rescabalar aquelles poblacions de la misèria. És així que va impulsar el turisme rural, com una prova pionera que finalment ha rellançat aquelles contrades.

De la vida municipal va passar, fa quatre anys, a la política autonòmica, quan va ser elegit, la legislatura anterior, president del grup parlamentari socialista de les Corts d'Aragó. Un pas previ que el va conduir, després de les conegudes eleccions primàries, a la candidatura del PSOE a la presidència d'aquesta comunitat. Tanmateix, i tot i l'èxit, el seu no ha estat un camí de roses que l'haja dut al càrrec que ara exerceix. De fet, Marcel·lí Iglesias va perdre els comicis del 13 de juny d'enguany contra el candidat popular Santiago Lanzuela, que, d'una altra banda, es va quedar a una distància certament considerable de la majoria absoluta.

El joc dels pactes. Iglesias només tenia una possibilitat d'arrabassar la majoria necessària al PP: entrar en el joc dels pactes. D'instint pragmàtic,

i també obligat per la llarga absència del PSOE en el control de l'administració aragonesa, Iglesias va forçar un acord amb l'aliat natural del PP, el PAR. Els regionalistes no estaven del tot segurs de la maniobra. La tradició els ho impedia. Però van haver d'acceptar aquesta proposta com l'única manera de distanciar-se políticament del PP i així poder conservar, ni que fóra una mica, la seua independència i el seu espai electoral.

Iglesias va tenir carta blanca per negociar la seua elecció com a president. A la direcció del PSOE, a Madrid, ja li anava bé, el pacte amb el PAR, a condició de rampinyar al PP una quota de poder i d'aigualir-li la festa electoral. El cas aragonès fou semblant al de les Illes Balears, on un altre socialista, Antich [vegeu pàgina 20], ha format govern mercès a un pacte amb els nacionalistes, bo i aprofitant la mateixa circumstància: els nacionalistes o regionalistes no es fiaven d'un altre acord amb el PP, perquè no volien sofrir les campanyes d'assetjament, a l'estil de les que practicava Zaplana contra Unió Valenciana, i que van acabar sentenciant aquesta formació regionalista a la desaparició. El PAR, que havia après la lliçó d'Unió Valenciana, va permetre que Iglesias, amb qui *a priori* no comparteix gaire espai polític, fóra investit president.

Iglesias no s'ha caracteritzat, en aquest breu espai de temps, per buscar

la notorietat. Ha manifestat que no li agraden les polítiques que tendeixen a diferenciar les comunitats autònomes, i ha assenyalat que l'Aragó és una comunitat històrica, però que això no és cap obstacle per a compartir un projecte comú d'estat. I ha practicat el discurs regeneracionista que, com a bon hereu de Joaquín Costa, vol canviar les maneres de fer política. Favourable a un sistema de finançament que harmonitze les autonomies de l'estat espanyol, s'ha destacat, això sí, per apostar pel desenvolupament d'una llei que regule l'ús del català i de l'aragonès a l'Aragó. Tot un èxit, atès l'estat d'abandó que, fins ara mateix, havia sofert el català de la Franja. Iglesias, que des de petit parla català, ho ha volgut fer sense estridències i amb molta prudència, per tal que els joves de la Franja puguin estudiar el català a l'escola. Aquesta valentia i la seua voluntat d'establir relacions amb Catalunya l'ha diferenciat dels seus antecessors. Iglesias, que ha confessat que parla la mateixa llengua que a l'altre costat de la frontera administrativa amb Catalunya, ha apuntat que ha d'haver-hi una porositat palpable entre l'Aragó i Catalunya, no simplement lingüística, sinó també en matèria de serveis, com ara universitats i hospitals.

Un canvi, una sorpresa.

Salvador Giménez